

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 49/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Slovenský futbalový zväz**, Tomášikova 30C, Bratislava, IČO 00 687 308, zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK-ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 2C/21/2019 z 1. júla 2021 a uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 2C/21/2019 z 29. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v konaní pred Okresným súdom Brezno v postavení žalobcu vo veci ochrany dobrej povesti právnickej osoby. Okresný súd rozsudkom č. k. 2C/21/2019 z 28. februára 2020 žalobu sťažovateľa zamietol. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 17Co/48/2020 z 24. februára 2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 17Co/48/2020 z 31. marca 2021 rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal 9. júna 2021 dovolanie. Okresný súd 11. júna 2021 vydal výzvu, v ktorej uložil sťažovateľovi povinnosť uhradiť súdny poplatok v lehote 10 dní od doručenia výzvy s poučením, že v prípade nezaplatenia súdneho poplatku okresný súd konanie zastaví. Výzva bola sťažovateľovi doručená 11. júna 2021 a lehota na zaplatenia súdneho poplatku mala uplynúť 21. júna 2021.

2. Okresný súd vydal 1. júla 2021 napadnuté uznesenie, ktorým pre nezaplatenie súdneho poplatku konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd druhým napadnutým uznesením, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ uviedol, že súdny poplatok uhradil 22. júna 2021, t. j. deň po uplynutí lehoty. Podľa jeho názoru mal okresný súd pri rozhodovaní o zastavení konania prihliadať na dodatočné zaplatenie súdneho poplatku. Poukázal na § 217 ods. 1 v spojení s § 234 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v ktorých je uvedené, že „... *Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku... Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia...*“. Rovnako poukázal na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 192/08 z 28. augusta 2008, v ktorom ústavný súd riešil podľa sťažovateľa identický prípad, a tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/55/2007 z 26. apríla 2007, v ktorom najvyšší súd uviedol, že „... *ustanovenie § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. je preto potrebné pri gramatickom, systematickom a logickom výklade ako aj pri zohľadnení jeho ústavnoprávneho rámca, vykladať a aplikovať tak, že ak bola poplatková povinnosť účastníka konania vzniknutá podaním odvolania splnená hoci aj po uplynutí desaťdňovej lehoty určenej súdom na plnenie, a to pred rozhodnutím súdu o zastavení konania o odvolaní, nie je daný zákonný dôvod na zastavenie odvolacieho konania...*“.

4. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľ tiež navrhuje zrušiť neskoršie napadnuté uznesenie a vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je problematika zastavenia konania o dovolaní z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku a neprihliadania na dodatočné (po lehote uvedenej vo výzve) uhradenie súdneho poplatku.

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu č. k. 2C/21/2019 z 1. júla 2021:

6. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky okresného súdu bolo predmetom konania pred sudcom okresného súdu na základe sťažnosti sťažovateľa. Pre rozhodnutie ústavného súdu v danej časti je teda podstatné, že napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky okresného súdu bolo podrobené zákonnému prieskumu zo strany sudcu okresného súdu, teda bol v danom prípade dodržaný princíp subsidiarity, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZUS“).

7. Uvedená skutočnosť tak vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) ZUS pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému uzneseniu okresného súdu č. k. 2C/21/2019 z 29. júla 2021:

8. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

9. Okresný súd v napadnutom uznesení osobitne poukázal na dátum účinnosti novely zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) 1. júla 2017 a vysvetlil, že ak poplatník odignoruje súdom určenú lehotu na zaplatenie súdneho poplatku a súd z tohto dôvodu konanie zastaví, dodatočné zaplatenie súdneho poplatku bude bez ďalšej relevancie na trvanie konania a súd uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku nezruší.

10. Vo vzťahu k sťažovateľom indikovanej judikatúre ústavný súd poukazuje na vývoj poplatkovej normotvorby.

11. Podľa § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. júna 2017: *„Prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania...“*

12. Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. novembra 2021: *„Ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, dovolania alebo kasačnej sťažnosti súd podľa § 9 výzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.“*

13. Podľa § 10 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. novembra 2021: *„Pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak*

a) už začal konať vo veci samej,

b) došlo k rozšíreniu žaloby, rozšíreniu návrhu, k podaniu vzájomnej žaloby alebo vzájomného návrhu v tej istej veci po tom, ako začal konať vo veci samej,

c) žiada o zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona,

d) vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia,

e) do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol podaný návrh na priznanie oslobodenia o súdnych poplatkoch, ktorému súd vyhovel; ak súd návrhu vyhovie len sčasti, vyzve poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.“

14. Podľa § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. novembra 2021: „Prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2...“

15. Sťažovateľ uviedol, že okresný súd mal prihliadnuť na dodatočné zaplatenie súdneho poplatku. Ústavný súd k tejto argumentácii poukazuje práve na zásadnú zmenu právnej úpravy. Na dodatočné zaplatenie súdneho poplatku súd prihliadal podľa poplatkovej úpravy do 30. júna 2017, a to v rámci podaného odvolania, keď sa lehota na zaplatenie súdneho poplatku predĺžila do konca lehoty na podanie odvolania.

16. Novelou zákona o súdnych poplatkoch č. 152/2017 Z. z. účinnou od 1. júla 2017 platí pre poplatníka, ktorý nezaplatil súdny poplatok v súdom stanovenej lehote, prísnejšia právna úprava. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy ak poplatník nezaplatil súdny poplatok, súd síce vydal uznesenie o zastavení konania, poplatník však mohol dosiahnuť, aby súd zrušil uznesenie o zastavení konania, pokiaľ ho zaplatil do konca lehoty na podanie odvolania. Od účinnosti uvedenej novely môže súd k zrušeniu uznesenia o zastavení konania pristúpiť len vtedy, ak sa dodatočne zistí, že k samotnému zastaveniu vôbec nemalo dôjsť. Pôjde spravidla o prípady, keď bol súdny poplatok zaplatený v súdom stanovenej lehote, ale súd o tom nemal vedomosť.

17. Sťažovateľ vo svojej argumentácii poukázal konkrétne na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 192/08 z 28. augusta 2008, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo/55/2007 z 26. apríla 2007. Ústavný súd však musí konštatovať, že sťažovateľom uvedené rozhodnutia súviseli s predošlou právnou úpravou, ktorá umožňovala zrušiť uznesenie o zastavení konania v prípade dodatočného zaplatenia súdneho poplatku najneskôr do skončenia lehoty na podanie odvolania (bod 11). Podľa vtedajšej právnej úpravy moment zastavenia konania, ku ktorému zastaveniu súd nemusel pristúpiť, ak už bol súdny poplatok dodatočne zaplatený, časovo predchádzal momentu uplynutia odvolacej lehoty na podanie odvolania proti zastavujúcemu uzneseniu a ktorý predstavoval z časového hľadiska poslednú možnosť na odvrátenie následkov spojených s nezaplatením súdneho poplatku včas.

18. Normatívne vymedzenie času pre uplatnenie práv sa môže dotýkať oblasti hmotných, ako aj procesných subjektívnych práv, a preto je nevyhnutné dôsledne rozlišovať lehoty hmotnoprávne a procesnoprávne a s nimi spojené rozdiely v ich počítaní. Zmyslom sudcovskej lehoty, ktorou je nepochybne aj lehota určená súdom na zaplatenie súdneho poplatku, je vymedziť čas na účel uskutočnenia určitého procesného úkonu sporovou stranou. Z uvedeného vyplýva, že vymedzenie času na zaplatenie súdneho poplatku je späté s realizáciou procesného subjektívneho práva

(pre porovnanie nálezy Ústavného súdu Českej republiky č. k. II. ÚS 560/01 z 1. apríla 2003 a č. k. I. ÚS 2025/19 z 21. apríla 2020).

19. Lehota podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 118 ods. 1 CSP je lehotou procesnoprávnou, a nie lehotou hmotnoprávnou, a to s príslušnými dôsledkami z toho vyplývajúcimi pre jej počítanie, resp. v preskúmanom prípade pre jej zachovanie

(I. ÚS 493/2019). Výzva na zaplataenie súdneho poplatku je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplataenia súdneho poplatku splatného podaním dovolania, pričom následkom nezaplataenia súdneho poplatku je zastavenie konania. Účelom výzvy nie je uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie (III. ÚS 196/2018). Sťažovateľ bol o nesplnení poplatkovej povinnosti vo výzve poučený.

20. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol okresným súdom 11. júna 2021 vyzvaný, aby v lehote desiatich dní od doručenia tejto výzvy zaplatil súdny poplatok za podané dovolanie. Lehota na zaplataenie súdneho poplatku plynula od 13. júna 2021 do 21. júna 2021. Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok 22. júna 2021. Z pohľadu následkov spojených s včasným nezaplataením súdneho poplatku nie je rozhodujúca dĺžka doby omeškania. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nevidí priestor na konštatovanie porušenia procesných pravidiel zo strany okresného súdu a ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZUS ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2022

Peter Straka
predseda senátu